

eller i henhold til lov har fået tillagt beføjelser til at anvende tvangsindgreb eller oplysningspligter som nævnt i stk. 1-3.

Den foreslåede bestemmelse vil inden for de anførte rammer også kunne finde anvendelse i forhold til private enkeltpersoner.

Til stk. 5

Bestemmelsen indebærer, at tvangsindgreb, som falder ind under stk. 1 eller 2, ikke er omfattet af lovens kapitel 2 og 3, hvis tvangsindgrebet foretages efter indhentet retskendelse.

Bestemmelsen henviser alene til § 1, stk. 1 og 2, men ikke til stk. 3. Det indebærer, at den foreslåede bestemmelse om selvinkriminering i § 10 vil gælde også for myndigheder, der alene kan foretage tvangsindgreb efter retskendelse.

Der henvises til pkt. 3.1.2.3 i de almindelige bemærkninger.

Til kapitel 2

Gennemførelse af tvangsindgreb

I kapitlet fastsættes proportionalitetsprincippet og regler for den fremgangsmåde, der skal iagttages af forvaltningen ved beslutninger om iværksættelse af de indgreb, der er omfattet af § 1, stk. 1.

I tilfælde, hvor flere myndigheder indgår i et samarbejde om fælles kontrolbesøg mv., finder reglerne anvendelse for hver af myndighederne for den del af tvangsindgrebet, som den pågældende myndighed ønsker at iværksætte.

Proportionalitetsprincippet

Til § 2

I forvaltningsretten antages at gælde en almindelig grundsætning om forholdsmæssighed (proportionalitet). Heri ligger, at der ikke må anvendes mere indgribende foranstaltninger, hvis mindre indgribende foranstaltninger er tilstrækkelige, og indgrebet skal som middel stå i rimeligt forhold til målet.

Bestemmelsen indebærer, at det udtrykkeligt fastsættes, at der ved beslutninger om iværksættelse af tvangsindgreb gælder et sådant proportionalitetsprincip.

Inden en myndighed træffer beslutning om iværksættelse af et tvangsindgreb f.eks. som led i en kontrol, som det påhviler myndigheden at udføre, skal myndigheden således overveje, om indgrebet eventuelt kan erstattes af andre og mindre indgribende kontrolmåder.

En myndighed bør derfor efter omstændighederne f.eks. overveje, om de oplysninger, som myndigheden ville kunne tilvejebringe ved gennemførelsen af et kontrolbesøg, i stedet vil være mulige at indhente ved at rette en mere formløs henvendelse til parten og anmode denne om at indsende relevante dokumenter mv.

Fremgangsmåden

Til § 3

Efter forvaltningslovens § 2, stk. 1, gælder lovens centrale bestemmelser om partsbeføjelser (§§ 7-26) for sager, hvori der er eller vil blive truffet afgørelse af en forvaltningsmyndighed. Forvaltningslovens regler om inhabilitet (§§ 3-6) gælder udover for sådanne sager tillige for sager om indgåelse af kontraktforhold mv.

Uden for forvaltningslovens afgørelsesbegreb falder som udgangspunkt processuelle beslutninger, som træffes under og som led i sagens behandling, herunder f.eks. beslutninger om sagens oplysning.

Det er efter gældende ret ikke afklaret, i hvilket omfang beslutninger om foretagelse af de tvangsindgreb, der er omfattet af lovforslagets § 1, stk. 1, skal betragtes som afgørelser i forvaltningslovens forstand (således at forvaltningslovens regler om partsbeføjelser finder anvendelse), eller om sådanne indgreb i stedet må betragtes som processuelle beslutninger (således at forvaltningslovens regler om partsbeføjelser ikke finder anvendelse).

I lovforslagets § 3 fastsættes det udtrykkeligt, at forvaltningslovens §§ 3-10, §§ 12-18 og §§ 22-26 gælder ved beslutninger om iværksættelse af de tvangsindgreb, der er omfattet af lovforslagets § 1, stk. 1. Der henvises herved til de almindelige bemærkninger pkt. 3.3.3 - 3.3.10.

For en række af de bestemmelser i forvaltningsloven, som der er henvist til i lovforslagets § 3, har det betydning, på hvilket tidspunkt en afgørelse skal anses for truffet. I den nærmere omtale af dette spørgsmål i pkt. 3.3.4 er det anført, at en »afgørelse« i forvaltningslovens forstand i nærværende sammenhæng skal anses for truffet på det tidspunkt, hvor der foreligger en beslutning om, at der med hjemmel i den relevante lovbestemmelse skal iværksættes et tvangsindgreb.

I overensstemmelse hermed er lovforslagets § 3 formuleret således, at forvaltningslovens §§ 3-10, §§ 12-18 og §§ 22-26 finder anvendelse »ved beslutninger om iværksættelse af tvangsindgreb«. Lovforslagets § 3 – og dermed de regler i forvaltningsloven, der er henvist til i bestemmelsen – vil derimod ikke gælde,